

№39 Л. Жолдасов атындағы жалпы орта мектеп

«Оқуға құштар мектеп» жобасы

Тақырыбы: «Ахмет Байтұрсынов – ұлт ұстазы»

Кітапхана меңгерушісі: Г. Сейдуалиева

Кітапханашы: Ж. Асанова

2021-2022 оқу жылы

ақырыбы: «Оқуға күштар мектеп» жобасы аясында Ахмет Байтұрсыновтың 150 жылдығына орай «Ахмет Байтұрсынов – ұлт ұстазы» атты кітапхана сабағы.

Мақсаты:

1. Ахмет Байтұрсыновтың шығармашылығы, кітаптары, ғылыми еңбектері туралы мағлұмат беру.

2. Ақын өмірін оқушыларға үлгі ете отырып, өз елін сүйуге, оның көркеюіне үлес қосуға тәрбиелеу

3. Оқушылардың танымдық деңгейін дамыту

Жүргізуші: -Балалар, бүгінгі тәрбие сағатымыз Ахмет Байтұрсынұлының шығармашылық өмір жолына арналады.

Ахмет Байтұрсынұлы. Осы бір есім елге таныс болғалы «Мен-казакпын» деген азаматтың бір селт етпейтіні жоқ та шығар.

-Ахмет Байтұрсынұлы өмірі туралы не білеміз, кане ортаға салайық. Ол кісі қай жылы, қай өңірде дүниеге келген?

1-оқушы:

Биылғы жыл халқымыздың көрнекті қоғам қайраткері, кешегі Абай, Ыбырай, Шоқан салған ағартушылық, демократтық бағытты ілгері жалғастырушы ірі ғалым, көсемсөз шебері, әдебиет зерттеуші, тюрколог, дарынды ақын- аудармашы Ахмет Байтұрсынұлының туғанына 150 жыл толған мерейлі жыл.

2-оқушы:

Ахмет Байтұрсынұлы- қыры мен сыры мейлінше мол адам. Біріншіден, ол казак тілінің тұңғыш әліппесі мен оқулықтарының авторы. Ол жазған мектеп оқулықтары 1914- 1915 жылдан 1927- 1928 жылға дейін пайдаланылып келді. Қазак оқушыларының бірнеше буыны сауатын Байтұрсынұлының “Әліпбиімен” ашып, ана тілін Байтұрсынұлының “Тіл құралы” арқылы оқып үйренді.

3-оқушы:

Ахмет Байтұрсынұлы-казак ән-күй өнеріне де терең ой жіберген ғалым. А.В.Затаевичтің айтуынша, ол шебер домбырашы, әнші болған. Халық әндерін, күйлерін жинаған және олардың шығу тарихын да білген.

4-оқушы:

Табиғатынан аса дарынды туған талапты бала Ахмет 1882- 84 ж. әуелі көзі қарақт адамдардан өз үйінде хат танып, артынан жақын жердегі ауыл мектебінен сауат а да, 1886- 1891 ж. Орынбордағы мұғалімдік мектепте оқып, білім алады.

5-оқушы:

1895 жылы 1 маусымнан бастап мұғалім болады. Ақтөбе, Қостанай, Қарқаралы атырабында бала оқытады, өмір, тіршілік күресіне араласады, әділет үшін күрес байларға қарсылық білдіреді, патшаның отаршылық саясатын айыптайды.

6-оқушы:

жылдан бастап қолы бос кездерде өзі ізденіп, сан алуан, кітаптар оқиды, әдебиетпен айналысады, оқу құралдарын жасайды, өлең – жыр тудырады. Ел ішінде оқыған, еркін мінезді батыл ойшыл бедел- атағы өсе бастайды.

Ақынның өлеңдері оқылады

«Оқуға шақыру» өлеңі

«Адамдық диканшысы»

Адамдық диканшысы қырға шықтым,
Көлі жоқ, көгалы жоқ- қорға шықтым.
Тұқымынадамдықтыңшаштым, ектім,
Көңілін көгертуге құл халықтың.

Қорболғанбосқакетіпеңбек, бейнет
Құлдарға құлдықтан жоқартық зейнет.

Оттай бер, жануарым, екіаяқты-

Адамдық айуанға қанша қажет

4-оқушы:

Табиғатынан аса дарынды туған талапты бала Ахмет 1882- 84 ж. әуелі көзі қаракты адамдардан өз үйінде хат танып, артынан жақын жердегі ауыл мектебінен сауат ашады да, 1886- 1891 ж. Орынбордағы мұғалімдік мектепте оқып, білім алады.

5-оқушы:

1895 жылы 1 маусымнан бастап мұғалім болады. Ақтөбе, Қостанай, Қарқаралы атырабында бала оқытады, өмір, тіршілік күресіне араласады, әділет үшін күреседі, байларға қарсылық білдіреді, патшаның отаршылық саясатын айыптайды.

6-оқушы:

1901 жылдан бастап қолы бос кездерде өзі ізденіп, сан алуан, кітаптар оқиды, әдебиетпен айналысады, оқу құралдарын жасайды, өлең – жыр тудырады. Ел ішінде жас, оқыған, еркін мінезді батыл ойшыл бедел-атағы өсе бастайды.

Ақынның өлеңдері оқылады

«Оқуға шақыру» өлеңі

«Адамдық диканшысы»

Адамдық диканшысы қырға шықтым,
Көлі жоқ, көгалы жоқ- қорға шықтым.
Тұқымынадамдықтыңшаштым, ектім,
Көңілін көгертуге құл халықтың.

Қорболғанбосқакетіпеңбек, бейнет
Құлдарғақұлдықтанжоқартықзейнет.

Оттай бер, жануарым, екіаяқты-

Адамдық айуанға қанша қажет

Оқушы:

жылдан бастап қолы бос кездерде өзі ізденіп, сан алуан, кітаптар оқиды, әдебиетпен айналысады, оқу құралдарын жасайды, өлең – жыр тудырады. Ел ішінде оқыған, еркін мінезді батыл ойшыл бедел- атағы өсе бастайды.

Ақынның өлеңдері оқылады

«Оқуға шақыру» өлеңі

«Адамдық диканшысы»

Адамдық диканшысы қырга шықтым,
Көлі жоқ, көгалы жоқ- қорға шықтым.
Тұқымынадамдықтыңшаштым, ектім,
Көңілін көгертуге құл халықтың.
Қорболғанбосқакетіпенбек, бейнет
Құлдарға құлдыктан жоқартық зейнет.
Оттай бер, жануарым, екіаяқты-
Адамдық айуанға қанша қажет

4-оқушы:

Табиғатынан аса дарынды туған талапты бала Ахмет 1882- 84 ж. әуелі көзі қарақты адамдардан өз үйінде хат танып, артынан жақын жердегі ауыл мектебінен сауат ашады да, 1886- 1891 ж. Орынбордағы мұғалімдік мектепте оқып, білім алады.

5-оқушы:

1895 жылы 1 маусымнан бастап мұғалім болады. Ақтөбе, Қостанай, Қарқаралы атырабында бала оқытады, өмір, тіршілік күресіне араласады, әділет үшін күресе байларға қарсылық білдіреді, патшаның отаршылық саясатын айыптайды.

6-оқушы:

1901 жылдан бастап қолы бос кездерде өзі ізденіп, сан алуан, кітаптар оқиды, әдебиетпен айналысады, оқу құралдарын жасайды, өлең – жыр тудырады. Ел ішінде жас, оқыған, еркін мінезді батыл ойшыл бедел-атағы өсе бастайды.

Ақынның өлеңдері оқылады

«Оқуға шақыру» өлеңі

«Адамдық диканшысы»

Адамдық диканшысы қырга шықтым,
Көлі жоқ, көгалы жоқ- қорға шықтым.
Тұқымынадамдықтыңшаштым, ектім,
Көңілін көгертуге құл халықтың.
Қорболғанбосқакетіпенбек, бейнет
Құлдарғақұлдыктанжоқартықзейнет.
Оттай бер, жануарым, екіаяқты-
Адамдық айуанға қанша қажет

Оқушы:

жылы екінші рет ұсталып, сталиндік репрессияның пышағына ілініп, атылады.

Қазақ халқы өзінің рухани көсемінен осылайша мәңгіге айрылды.

Ақпандар! Артымызда қазы бар,

Көрген талай, көрлеріміз қазылар.

Ең өзі айтқандай 1988 жылдың 4 қарашасында Қазақ ССР-нің Жоғарғы Соты Ахмет Байтұрсыновты ешбір қылмысы жоқ деп тауып, оны толық ақтау туралы шешім қабылдады. Сөйтіп, ғалымның адал азаматтық есімі қалпына келтірілді

Жүргізуші: -Ахмет Байтұрсынұлының -еңбегі жанған жанның бірі. Істеген ісінің жемісі-соңынан келе жатқан жастар. Оның арты Ахмет Мектебіне тізіліп, кіріп жатқан жас буын, жана өсіп келе жатқан қазақ әдебиеті Ахмет өзінің басшысы деп санайды. Ахмет ашқан қазақ мектебі, Ахмет түрлеген ана тілі, Ахмет салған әдебиеттегі елшілік ұраны-«Қырық мысал», «Маса», «Қазақ» газетінің 1916 жылдағы қан жылаған қазақ баласына істеген еңбегі, өнер-білім, саясат жолындағы қажымаған қайратын біз ұмытсақ та тарих ұмытпайды.

-Әрине, Ахмет тағылымын бір сәтте оқып білуге болмайды. Оны жылдар бойы оқып үйренуіміз керек. Ахмет Байтұрсынұлының акын, публицист, ғалым, қоғам қайраткері санатында жасаған барлық еңбегі, тартқан қорлық, көрген азабы, болашаққа сенген үміт-арманы-баршасы ұлы миссияны орындауға, туған халқы үшін қасықтай қаны қалғанша қалтықсыз қызмет етуге арналған.

Бейнефильм

Қорыту: «Сандықша»

Ахмет Байтұрсыновтың өмірбаяны

1. А. Байтұрсынов қай жылы дүниеге келген? (1873 жылы)

2. Қай қалада мұғалімдік мектепте оқып, білім алған? (Орынбор)

3. А. Байтұрсынов қай газетке редактор болған? («Қазақ» газеті)

Жүргізуші: Ахмет өмірі мен шығармашылығы келер ұрпаққа мәңгілік өнеге болып қала бермек. Ахмет рухына тағзым ете отырып, бүгінгі кітапхана сабағын осымен аяқтайық.

Кітапхана меңгерушісі: Г. Сейдалиева

Кітапханашы: Ж. Асанова